

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

28 novembre 2019

PROPOSITION DE RÉOLUTION

**demandant le déblocage de l'indexation
des montants annuels destinés au Fonds Gaz
et Électricité, demandant une révision
tant de la hauteur que du mécanisme
d'indexation de ces mêmes montants
ainsi qu'une révision du mode de financement
de ce Fonds**

(déposée par M. Thierry Warmoes et
Mme Greet Daems)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

28 november 2019

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**om de voor het Gas- en Elektriciteitsfonds
toegekende jaarlijkse financiering
opnieuw aan het indexcijfer aan te passen,
alsook om die bedragen te verhogen,
het indexeringsmechanisme aan te passen
en de financieringswijze van dat Fonds
bij te sturen**

(ingediend door de heer Thierry Warmoes en
mevrouw Greet Daems)

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	: socialistische partij anders
cdH	: centre démocrate Humaniste
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		<i>Afkorting bij de numering van de publicaties:</i>	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

1. *Existence et insuffisances du mécanisme d'aide en matière de gaz et d'électricité*

Un instrument existe pour venir en aide aux ménages en situation de précarité énergétique; c'est le Fonds Gaz et Électricité. Plus de 120 000 personnes en 2017 en ont bénéficié. Ce Fonds comporte deux volets, un volet, dit "article 4", pour assurer le financement des fonctionnaires des CPAS qui aident les ménages en difficulté et un seconde volet, dit "article 6", pour le paiement des factures proprement dites. La Fondation Roi Baudouin (FRB) a constaté qu'un ménage sur cinq en Belgique vit dans une situation de précarité énergétique. Le financement du Fonds précité n'a plus été indexé depuis 2012. Cela représente un manque à gagner de 21 millions d'euros cumulés. Les CPAS n'ont refusé aucune intervention mais ils sont obligés d'être beaucoup plus stricts pendant l'année.

Cette proposition de résolution vise donc à mettre fin au gel de l'indexation du Fonds Gaz et Électricité et augmenter les moyens alloués à ce Fonds.

2. *Base légale concernant le financement et l'indexation*

Une base légale valant tant pour l'électricité que le gaz est prévue par la loi du 4 septembre 2002 visant à confier aux centres publics d'aide sociale la mission de guidance et d'aide sociale financière dans le cadre de la fourniture d'énergie aux personnes les plus démunies.

Pour ce qui concerne l'électricité en particulier, la base légale est l'article 21bis, § 1er, alinéa 4, 3°, de la loi électricité¹ pour le financement partiel de la mise en œuvre des mesures d'accompagnement et d'aide sociale financière en matière d'énergie prévues dans la loi du 4 septembre 2002 visant à confier aux centres publics d'aide sociale la mission de guidance et d'aide sociale financière dans le cadre de la fourniture d'énergie aux personnes les plus démunies.

Le mécanisme d'indexation est prévu à l'article 3, § 4, de l'arrêté royal du 24 mars 2003 fixant les modalités

¹ Loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. *Er bestaat een regeling die gas- en elektriciteitslevering ondersteunt, maar die is ontoereikend*

Met het Gas- en Elektriciteitsfonds kunnen gezinnen die met energiearmoede kampen, worden geholpen. In 2017 hebben meer dan 120 000 mensen er gebruik van gemaakt. Dat Fonds omvat twee onderdelen: "artikel 4" wordt gebruikt voor de betaling van de OCMW-medewerkers die gezinnen in moeilijkheden bijstaan, en "artikel 6" dient voor de betaling van de eigenlijke energiefacturen. De Koning Boudewijnstichting heeft vastgesteld dat in ons land één gezin op vijf met energiearmoede te maken heeft. Sinds 2012 wordt de financiering van dat Fonds niet langer aan het indexcijfer aangepast, waardoor het in totaal 21 miljoen euro minder te besteden had. De OCMW's hebben geen enkele steun aan gezinnen geweigerd, maar zien zich gedwongen in de loop van het jaar veel strenger te handelen.

Met dit voorstel van resolutie wordt derhalve beoogd de middelen voor het Gas- en Elektriciteitsfonds opnieuw aan het indexcijfer aan te passen, en daarnaast te voorzien in méér geld voor dat Fonds.

2. *Wettelijke grond voor de financiering en voor de aanpassing aan het indexcijfer*

De levering van elektriciteit én gas wordt wettelijk geregeld bij de wet van 4 september 2002 houdende toewijzing van een opdracht aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn inzake de begeleiding en de financiële maatschappelijke steunverlening aan de meest hulpbehoevenden inzake energielevering.

Wat in het bijzonder elektriciteit betreft, is de wettelijke basis artikel 21bis, § 1, vierde lid, 3°, van de wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt¹. Die bepaling heeft betrekking op de gedeeltelijke financiering van de uitvoering van de maatregelen van begeleiding en financiële maatschappelijke steunverlening inzake energie als bepaald bij de wet van 4 september 2002 houdende toewijzing van een opdracht aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn inzake de begeleiding en de financiële maatschappelijke bijstand aan de meest hulpbehoevenden inzake energielevering.

De indexeringsregeling is vastgelegd bij artikel 3, § 4, van het koninklijk besluit van 24 maart 2003 tot bepaling

¹ Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

de la cotisation fédérale destinée au financement de certaines obligations de service public et des coûts liés à la régulation et au contrôle du marché de l'électricité.

Pour ce qui concerne le gaz en particulier, la base légale est l'article 15/11, § 1ter, 2°, de la loi gaz² pour le financement partiel de la mise en œuvre des mesures de guidance et d'aide sociale en matière d'énergie prévues par la loi du 4 septembre 2002 visant à confier aux centres publics d'aide sociale la mission de guidance et d'aide sociale financière dans le cadre de la fourniture d'énergie aux personnes les plus démunies.

Le mécanisme d'indexation est prévu par l'article 3, § 2, de l'arrêté royal du 2 avril 2014 établissant les modalités de la cotisation fédérale destinée au financement de certains obligations de service public et des coûts liés à la régulation et au contrôle du marché du gaz naturel.

3. Situation difficile des ménages en situation de précarité énergétique

La Plateforme de lutte contre la précarité énergétique recommande de mettre fin au gel de l'indexation du Fonds Gaz et Électricité. Le nombre de ménages dépendant de ce Fonds est en permanente augmentation; il est urgent d'agir. La Plateforme de lutte contre la précarité énergétique suggère également d'augmenter de 30 millions d'euros par an le montant alloué annuellement au financement du Fonds Gaz et Électricité. Le nombre d'équivalents temps plein attribués aux CPAS a augmenté afin de répondre aux demandes toujours croissantes devant être adressées à ce Fonds. Certains CPAS, qui en ont les moyens, utilisent actuellement leurs fonds propres pour compenser ces dépenses supplémentaires.

Il arrive également que l'intervention du CPAS ne soit plus complète, ce qui reporte une partie de la charge financière sur les ménages en difficulté. Enfin, le manque de moyens actuel ne permet pas d'aborder correctement les volets de prévention et d'accompagnement individuels et collectifs. Ces volets sont très importants car s'occuper uniquement de l'urgence, cela ne fonctionne pas.

² Loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations.

van de nadere regels betreffende de federale bijdrage tot financiering van sommige openbare dienstverplichtingen en van de kosten verbonden aan de regulering van en controle op de elektriciteitsmarkt.

Wat in het bijzonder gas betreft, is de wettelijke basis artikel 15/11, § 1ter, 2°, van de wet betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen². Die bepaling heeft betrekking op de gedeeltelijke financiering van de uitvoering van de maatregelen van begeleiding en maatschappelijke steunverlening inzake energie als bepaald bij de wet van 4 september 2002 houdende toewijzing van een opdracht aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn inzake de begeleiding en de financiële maatschappelijke steunverlening aan de meest hulpbehoevenden inzake energielevering.

De indexeringsregeling is vastgelegd bij artikel 3, § 2, van het koninklijk besluit van 2 april 2014 tot vaststelling van de nadere regels betreffende een federale bijdrage bestemd voor de financiering van bepaalde openbare dienstverplichtingen en van de kosten verbonden aan de regulering van en controle op de aardgasmarkt.

3. Gezinnen in energiearmoede hebben het moeilijk

In een aanbeveling geeft het Platform tegen Energiearmoede aan de middelen van het Gas- en Elektriciteitsfonds opnieuw aan het indexcijfer aan te passen. Steeds meer gezinnen moeten een beroep doen op dat Fonds; er is dringend behoefte aan maatregelen. Voorts stelt datzelfde Platform voor om het bedrag dat jaarlijks wordt toegekend voor de financiering van het Gas- en Elektriciteitsfonds met 30 miljoen euro per jaar te verhogen. De OCMW's krijgen méér voltijdse equivalenten toegewezen om de almaar talrijker aanvragen aan dat Fonds te behandelen; OCMW's die dat aankunnen zetten thans eigen middelen in om ter zake extra uitgaven te dekken.

Er zijn ook gevallen waarin het optreden van het OCMW niet langer de volledige kosten dekt, waardoor een deel van de financiële last naar de gezinnen in moeilijkheden wordt doorgeschoven. Tot slot is het door het huidige gebrek aan middelen niet mogelijk om de aspecten "preventie" en "individuele en collectieve begeleiding" goed aan te pakken. Die aspecten zijn heel belangrijk: alleen doen wat heel dringend is, werkt niet.

² Wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen.

4. Objectifs de la présente proposition de résolution

Il est demandé au gouvernement fédéral de revoir le mode de financement du Fonds Gaz et Électricité afin de le financer d'une manière socialement juste. En effet, le Fonds est actuellement financé par des cotisations fédérales et cela a pour conséquence d'ajouter un surcoût sur la facture des consommateurs résidentiels. Cette proposition de résolution vise à remplacer le mode de financement actuel (via les cotisations fédérales) par un financement du SPF Économie, comme c'est déjà le cas pour le Fonds Mazout, à hauteur de 70 %.

Cette proposition de résolution demande donc:

- la fin du gel de l'indexation;
- de revoir le mécanisme de l'indexation;
- de revoir à la hausse les montants annuels alloués au financement.

Se baser sur l'indice des prix à la consommation (IPC) n'est pas suffisant. Il est nécessaire de revoir le mécanisme de manière à tenir réellement compte de l'évolution des besoins. À la fois l'augmentation de la précarité énergétique et l'augmentation exorbitante du montant des factures doivent être pris en compte dans ce mécanisme d'indexation. En effet, depuis 2002, le montant moyen de la facture de gaz a augmenté de 56 %; celui de l'électricité de 108 %; alors que l'IPC n'a augmenté que de 37 %. Cela peut être réalisé via les actions précitées.

Le calcul de l'indexation³ doit donc aussi bien tenir compte des éléments dits "article 4", prenant en compte l'évolution du nombre d'équivalents temps plein attribués aux CPAS par le SPP Intégration sociale et le coefficient de majoration des salaires dans la fonction publique que sur les éléments dits "article 6"⁴, prenant en compte l'indicateur d'évolution des prix du gaz et de l'électricité calculé par Statbel.

Thierry WARMOES (PVDA-PTB)
Greet DAEMS (PVDA-PTB)

³ Article 4 de la loi du 4 septembre 2002 visant à confier aux centres publics d'aide sociale la mission de guidance et d'aide sociale financière dans le cadre de la fourniture d'énergie aux personnes les plus démunies.

⁴ Article 6 de la loi précitée.

4. Doelstellingen van dit voorstel van resolutie

De federale regering wordt verzocht de financieringswijze van het Gas- en Elektriciteitsfonds bij te sturen, om het sociaal rechtvaardig te financieren. Het Fonds wordt thans immers gefinancierd via federale bijdragen, en dat leidt tot extra kosten voor de residentiële gebruikers. Dit voorstel van resolutie beoogt de huidige financieringswijze (met federale bijdragen) te vervangen door een financiering door de FOD Economie, zoals nu al het geval is voor het Sociaal Stookoliefonds, ten belope van 70 %.

Dit voorstel van resolutie beoogt dus:

- de beëindiging van de indexeringsstop;
- de bijsturing van het indexeringsmechanisme;
- de verhoging van de jaarlijkse bedragen voor de financiering.

Het volstaat niet louter uit te gaan van het indexcijfer van de consumptieprijzen (ICP). Het mechanisme moet grondiger worden bijgestuurd, om echt rekening te houden met de veranderende behoeften. Bij dat indexeringsmechanisme moet naast de toenemende energiearmoede ook de enorme stijging van de bedragen op de facturen in aanmerking worden genomen: sinds 2002 is de gemiddelde factuur voor gas immers gestegen met 56 % en die voor elektriciteit met 108 %, terwijl het ICP met slechts 37 % is gestegen. Met de hierboven aangegeven ingrepen kan dat doel worden gehaald.

Voor de aanpassing aan het indexcijfer gaat het dus om zowel de "artikel 4"-elementen³ (inclusief de evolutie van de door de POD Maatschappelijke Integratie aan de OCMW's toegewezen VTE's, alsook de verhogingscoëfficiënt voor de wedden bij de overheid), als de "artikel 6"-elementen⁴, met de door Statbel berekende indicator voor de evolutie van de gas- en de elektriciteitsprijzen.

³ Artikel 4 van de wet van 4 september 2002 houdende toewijzing van een opdracht aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn inzake de begeleiding en de financiële maatschappelijke steunverlening aan de meest hulpbehoevenden inzake energielevering.

⁴ Artikel 6 van de voormelde wet.

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

LA CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS,

A. considérant que l'indexation du Fonds Gaz et Électricité est bloquée depuis 2012;

B. considérant que les CPAS ne savent pas répondre à la demande à cause notamment de l'augmentation de la précarité énergétique et que la Plateforme de lutte contre la précarité énergétique, acteur de terrain reconnu pour son expertise en la matière, estime qu'il faudrait augmenter de 30 millions d'euros le montant annuel alloué au Fonds Gaz et Électricité pour répondre aux besoins;

C. considérant que le mode de financement du Fonds Gaz et Électricité, par des cotisations fédérales imputées directement sur la facture des consommateurs, n'est pas actuellement socialement juste;

D. considérant que le mécanisme actuel d'indexation, se basant sur l'indice des prix à la consommation (IPC), n'est pas suffisamment représentatif de l'évolution des besoins;

DEMANDE AU GOUVERNEMENT FÉDÉRAL:

1. de lever, sans délai et sans réserve, le gel de l'indexation du financement du Fonds Gaz et Électricité ayant cours depuis 2012;

2. de revoir à la hausse le montant annuel alloué au financement du Fonds Gaz et Électricité en augmentant directement de 30 millions d'euros le montant alloué pour l'année 2020;

3. de revoir le mode de financement actuel, socialement injuste pour les consommateurs, pour le remplacer par un financement via le SPF Économie, comme c'est déjà le cas pour le Fonds Mazout;

4. de revoir intégralement le mécanisme d'indexation en différenciant le mécanisme d'indexation dit "article 4" et celui dit "article 6"; l'indexation se basant ainsi à la fois:

a. sur l'évolution du nombre d'équivalents temps plein attribués aux CPAS par le SPP Intégration sociale et le coefficient de majoration des salaires dans la fonction publique ("article 4");

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

DE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS,

A. overwegende dat de financiering van het Gas- en Elektriciteitsfonds sinds 2012 niet langer aan het indexcijfer wordt aangepast;

B. overwegende dat de OCMW's niet aan de vraag kunnen voldoen, onder meer door de toenemende energiearmoede, alsook dat het Platform tegen Energiearmoede (een speler in het veld die erkenning geniet voor zijn expertise ter zake) stelt dat de jaarlijks aan het Gas- en Elektriciteitsfonds toegekende middelen met 30 miljoen euro dienen te worden verhoogd om de noden te kunnen lenigen;

C. overwegende dat het Gas- en Elektriciteitsfonds thans sociaal onbillijk wordt gefinancierd, aangezien zulks gebeurt via federale bijdragen die rechtstreeks worden aangerekend op de facturen van de consumenten;

D. overwegende dat het bestaande indexaanpassingsmechanisme, uitgaande van het indexcijfer van de consumptieprijzen (ICP), de evolutie van de noden onvoldoende weerspiegelt;

VERZOEKT DE FEDERALE REGERING:

1. onverwijld en zonder voorbehoud een einde te stellen aan de sinds 2012 bestaande regeling waarbij de financiering van het Gas- en Elektriciteitsfonds niet langer aan het indexcijfer wordt aangepast;

2. te voorzien in een verhoging van het financieringsbedrag dat jaarlijks wordt toegekend aan het Gas- en Elektriciteitsfonds, door het bedrag voor 2020 met onmiddellijke ingang met 30 miljoen euro op te trekken;

3. de bestaande en voor de consumenten sociaal onbillijke financieringswijze te vervangen door een financiering via de FOD Economie, zoals dat al gebeurt voor het Sociaal Stookoliefonds;

4. het indexeringsmechanisme integraal te veranderen, door een onderscheid te maken tussen het indexeringsmechanisme voor het "artikel 4"-onderdeel en het mechanisme voor het "artikel 6"-onderdeel, waarbij de aanpassing aan het indexcijfer ook wordt berekend op grond van:

a. de evolutie van het aantal door de POD Maatschappelijke Integratie aan de OCMW's toegewezen voltijds equivalenten en op de verhogingscoëfficiënt voor de wedden bij de overheid ("artikel 4"), en

b. et sur l'indicateur d'évolution des prix du gaz et de l'électricité calculé par Statbel ("article 6").

8 novembre 2019

Thierry WARMOES (PVDA-PTB)
Greet DAEMS (PVDA-PTB)

b. de door Statbel berekende indicator voor de evolutie van de gas- en elektriciteitsprijzen ("artikel 6").

8 november 2019